

Γιάννης Μηλιός: Αφού το χρέος δεν είναι βιώσιμο, γιατί πρέπει να περιμένουμε τις εκλογές στη Γερμανία;

1. Έπειτα από τρία χρόνια εφαρμογής της σκληρής λιτότητας στην Ελλάδα και την συρρίκνωση της οικονομίας σχεδόν κατά 25%, ο επικεφαλής αναλυτής του ΔΝΤ Ολιβιέ Μπλανσάρ παραδέχεται ότι έκαναν λάθος κι ότι υποεκτίμησαν τις επιπτώσεις των περικοπών στην οικονομία και την ανάπτυξη. Λίγες ημέρες αργότερα η Κριστίν Λαγκάρντ, από το Νταβός, φάνηκε να κάνει κάποια αυτοκριτική για τα προγράμματα λιτότητας αναγνωρίζοντας το λάθος ως προς την εκτίμηση. Πώς εκτιμάτε την στάση του ΔΝΤ για το ελληνικό πρόγραμμα; Διαφαίνεται μια διαφοροποίηση της επικεφαλής του ΔΝΤ από την στάση της Μέρκελ και μέχρι που μπορεί να φτάσει;

Είναι βέβαιο ότι υπάρχει μια διαφορετική οπτική γωνία αντιμετώπισης της κρίσης χρέους από την πλευρά του ΔΝΤ, την οποία δεν πρέπει να αγνοούμε όπως κάνει η ελληνική κυβέρνηση αλλά δεν πρέπει και να την υπερεκτιμούμε. Ας μην ξεχνάμε ότι παράλληλα με τις δηλώσεις του κ. Μπλανσάρ και της κ. Λαγκάρντ, ο κ. Τόμσεν δήλωσε ότι πρέπει να συνεχιστεί το πρόγραμμα ως έχει, απειλώντας μάλιστα με νέες περικοπές στην περίπτωση παραμικρής απόκλισης από τους στόχους των εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις, έσοδα που, αξίζει να σημειώσουμε, βασίζονται μόνο σε εκτιμήσεις αξιών. Συνεπώς παρά τη διαφοροποίηση και τις εσωτερικές διενέξεις που γνωρίζουμε ότι έχουν λάβει χώρα ο εκβιασμός συνεχίζεται από την τρόικα, από όλες τις πλευρές της.

2. Το ΔΝΤ ζητά νέο κούρεμα του ελληνικού χρέους ενώ πληροφορίες φέρουν και το Βερολίνο να εξετάζει το ενδεχόμενο αυτό μετά τις γερμανικές εκλογές. Για πρώτη φορά μάλιστα κι ο Γιάννης Στουρνάρας έδειξε να συμφωνεί με νέο κούρεμα του ελληνικού χρέους. Πώς κρίνετε την άποψη αυτή, δεν μπορούσε να γίνει εξαρχής η απομείωση του χρέους; Το ενδεχόμενο νέου κουρέματος συνεπάγεται και την υπογραφή νέου μνημονίου;

Φυσικά και μπορούσε να γίνει από την αρχή η απομείωση του χρέους. Ας είμαστε απόλυτα σαφείς: Η στρατηγική σταδιακής απομείωσης με ταυτόχρονο εκβιασμό και αντάλλαγμα σκληρά μέτρα λιτότητας δεν είναι κάποιο λάθος τεχνοκρατών, είναι μια σκληρή ταξική στρατηγική. Το δυστύχημα για την πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών είναι ότι εδώ και τρία σχεδόν χρόνια οι πολιτικοί τους εκπρόσωποι δεν έφεραν καμία αντίρρηση σ' αυτήν την στρατηγική, το αντίθετο, τη δικαιολόγησαν, την ευνόησαν και σε σημαντικό βαθμό τη σχεδίασαν από κοινού με τους δανειστές.

Το ερώτημα που κανείς από την κυβέρνηση δεν τολμά να απαντήσει είναι το εξής: Εφόσον όλα τα μέρη συμφωνούν ότι το χρέος

δεν είναι βιώσιμο και η ελληνική κοινωνία βυθίζεται σε απελπιστική κρίση γιατί πρέπει να περιμένουμε τις εκλογές στη Γερμανία για να γίνει το κούρεμα; Δεν τολμούν να απαντήσουν γιατί δεν υπάρχει απάντηση που να στέκει, αν το κριτήριο είναι η προάσπιση των συμφερόντων της κοινωνίας και της χώρας.

3. Η σχέση του ΔΝΤ με την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πλέον μια στρατηγική σχέση μετά την απόφαση των ευρωπαϊκών ηγεσιών να εντάξουν το Ταμείο στα προγράμματα, που εφαρμόζονται στις ευρωπαϊκές χώρες. Μπορεί να αλλάξει αυτή η σχέση ή πρέπει να συνεχιστεί;

Η σχέση αυτή προκύπτει από το γεγονός ότι η οικονομία και συνεπώς η οικονομική κρίση έχουν πλέον πραγματικά παγκόσμιο χαρακτήρα. Δεν μπορούν οι ΗΠΑ να αγνοήσουν τις εξελίξεις στην ΕΕ, όπως δεν μπορεί και η ΕΕ να αδιαφορεί για τις εξελίξεις στις ΗΠΑ όπως έδειξε η κρίση του 2008. Από τη σκοπιά των εργαζομένων και της Αριστεράς, το πρόβλημα είναι ότι η συνεργασία ΕΕ-ΔΝΤ αποτυπώνει τη στρατηγική των κυρίαρχων τάξεων απέναντι στην εργασία, επομένως ζητούμενο είναι να ανατραπούν αυτές οι πολιτικές. Για να συμβεί αυτό απαιτείται ταυτόχρονα η ανάπτυξη των κινημάτων και η πτώση της νεοφιλελεύθερης κυβέρνησης. Με δεδομένη την αυξανόμενη ένταση των κοινωνικών αγώνων ενάντια στη λιτότητα σε όλη την Ευρώπη και ιδιαίτερα στις χώρες του Νότου, η κυβέρνηση της Αριστεράς στην Ελλάδα θα αποτελέσει τομή που θα μπορούσε να πυροδοτήσει πολιτικές τομές και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στην προοπτική της ριζοσπαστικής αλλαγής του οικονομικού και κοινωνικού υποδείγματος. Διότι αν οι σκληρές υφεσιακές πολιτικές συνεχιστούν, η κρίση θα βαθύνει δραματικά σε ολόκληρη την Ευρώπη και τότε οι συνέπειες θα είναι πολύ χειρότερες από τις σημερινές.

4. Πώς κρίνετε το νομισματικό πόλεμο Ιαπωνίας, ΗΠΑ, Κίνας και Ευρωζώνης ιδιαίτερα μετά την ποσοτική χαλάρωση στην οποία προσφεύγει το Τόκυο προκειμένου να ενισχύσει τις εξαγωγές μέσω της διολίσθησης του γιέν.

Αντίθετα το ευρώ παρά την κρίση στην ευρωζώνη ενισχύεται. Μπορεί τελικά ακόμη και αυτή η μικρή αύξηση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών του ευρωπαϊκού Νότου και της Ελλάδας, κυρίως εξαιτίας της μείωσης του εργατικού κόστους, να αντισταθμιστεί από το ισχυρό ευρώ;

Πώς κρίνετε την θέση της ευρωζώνης στο θέμα αυτό;

Όταν συζητάμε για τον «νομισματικό πόλεμο», είναι σημαντικό να έχουμε στο μυαλό μας ότι η συναλλαγματική ισοτιμία είναι λιγότερο

ρυθμιζόμενη από όσο θρυλείται. Η συναλλαγματική ισοτιμία ρυθμίζεται κατά κύριο λόγο από το χρηματοπιστωτικό ισοζύγιο και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, οι πολιτικές των κρατών είναι απλώς υποβοηθητικές. Η απάντηση στην κρίση δεν είναι τεχνικό ζήτημα, δεν είναι ζήτημα απλώς συναλλαγματικής πολιτικής. Είναι ζήτημα ριζικής αλλαγής κυρίως των πολιτικών οι οποίες επηρεάζουν τον εσωτερικό ταξικό συσχετισμό δύναμης (δημοσιονομική, κοινωνική, φορολογική, εργατική, δικαιωμάτων, εκδημοκρατισμού των θεσμών και διαφάνειας, κ.ο.κ.) και των πολιτικών που ενισχύουν τη διεθνή θέση της χώρας και τον κοινωνικό-δημοκρατικό μετασχηματισμό της Ευρώπης.

Η ανταγωνιστικότητα τιμών σε αναπτυσσόμενες χώρες με οικονομία έντασης κεφαλαίου όπως η Ελλάδα και οι άλλες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου δεν επηρεάζεται κατά κύριο λόγο από το κόστος εργασίας. Ο καθοριστικός παράγοντας ανταγωνιστικότητας σήμερα είναι τα επιτόκια δανεισμού του ιδιωτικού τομέα μέσα στην κρίση. Μιλώντας χοντρικά, στην Ελλάδα τα επιτόκια είναι τουλάχιστον 6% ψηλότερα από αυτά της Γερμανίας. Το υπέρογκο χρηματοπιστωτικό κόστος των ελληνικών επιχειρήσεων είναι η βασική τροχοπέδη της ανταγωνιστικότητας.

Οι πολιτικές και οικονομικές ελίτ στην Ελλάδα και την Ευρώπη εστιάζουν στο εργασιακό κόστος διότι ακολουθούν μια επιθετική ταξική στρατηγική, που επιδιώκει να διευρύνει την οικονομική και πολιτική τους εξουσία σε βάρος των όρων ζωής της μεγάλης πλειοψηφίας της κοινωνίας.